

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

«Актуальні проблеми фразеології німецької мови»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
(шифр і назва)

спеціальність **035 Філологія**
(шифр і назва)

спеціалізація **035.043 Філологія. Германські мови і літератури**
(переклад включно) – перша – німецька
(назва)

освітній рівень **перший (бакалаврський) рівень**
(бакалавр, магістр)

освітньо-професійна програма **Німецька мова і література, друга іноземна**
мова, переклад
(назва)

статус дисципліни **вибіркова**

Форма навчання **денна**

Навчальний рік **2022 – 2023**

Семестр **IV**

Кількість кредитів ЄКТС **3**

Мова навчання **німецька**

Форма підсумкового контролю
залік

КИЇВ – 2022

1. Анотація навчальної дисципліни: Навчальний зміст вибіркової дисципліни передбачає інтегративний розвиток мовних знань і мовленнєвих навичок студентів до рівня практично вільного коректного використання німецької мови у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського і професійного життя з домінантою прагматичної, міжкультурної та професійної компетенції. Зміст дисципліни передбачає подальший розвиток міжкультурної компетенції студентів через їх мотивацію до вивчення різних аспектів соціального і культурного життя німецькомовних країн, а також основ комунікативної лінгвістики і теорії міжкультурної комунікації. Курс має на меті удосконалення лінгвістичної компетенції студентів через міждисциплінарне поєднання з базовими дисциплінами. Важливе місце в курсі відводиться набуттю практичних навичок у професійно визначальних ситуаціях освітньої діяльності викладача закладу вищої освіти, здатності інтегрувати знання для реалізації письмової та усної комунікації іноземними мовами та умінню застосовувати одержані знання при вирішенні професійних задач, при розробці проєктів мовної комунікації, міжособистісних взаємин та культурно-мовленнєвих філологічних проблем.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредитів ЄКТС;

90 год., у тому числі:

лекції – **14 год.**

семінарські заняття – не передбачено.

практичні заняття – **16 год.**

консультації – не передбачено.

самостійна робота – **60 год.**

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вибіркової дисципліни «*Актуальні проблеми фразеології німецької мови*» - формування лінгвокультурологічної компетентності студентів у процесі вивчення культурно-національної специфіки фразеологічних одиниць німецької мови. Навчальна дисципліна є поряд з лексикологією, стилістикою, граматикою, загальною теорією перекладу та спецкурсами доповнює цикл підготовки зі спеціальності і подальшої професійної діяльності. Основними завданнями вивчення курсу є: ознайомити студентів зі шляхами та принципами лінгвокультурологічного підходу у дослідженні фразеологічного складу мови; розвинути навички етимологічного та концептуально-ідеографічного аналізу ФО; навчити усвідомлено підбирати ФО для повноцінної та ефективної передачі відповідної інформації.

4. Перелік тем практичних занять

<u>Семестр 4</u>	
<u>1</u>	Фразеологія як складова частина лексикології. Місце фразеології серед інших наук (соціолінгвістики, лінгвокраїнознавства та ін.). Обсяг фразеології та типи її одиниць. Поняття «фразеологізм», «ідіома». Ознаки фразеологізму.
<u>2</u>	Класифікація фразеологізмів (традиційна, семантична, функціональна, лексико-семантична, структурно-семантична).
<u>3</u>	Прислів'я та приказки, їх функції та етимологія, культурно-національна специфіка. Крилаті вислови (афоризми та цитати).
<u>4</u>	Компаративна фразеологія. Шляхи фразеологізації компаративних фразеологізмів. Семантичне та стилістичне значення компаративних фразеологізмів. Способи перекладу ФО.

<u>5</u>	Парадигматичні відношення у німецькій фразеології (фразеологічна синонімія та антонімія). Фразеологізми у тексті. Фразеодидактика
<u>6</u>	Способи та прийоми перекладу фразеологічних одиниць
<u>7</u>	МКР

5. Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі на практичному занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговорення інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі на практичному занятті як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі на практичному занятті, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на практичне заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Практичні завдання виконані на 90%	«відмінно»	5 балів
Практичні завдання виконані на 75%	«добре»	4 бали
Практичні завдання виконані на 60%	«задовільно»	3 бали
Практичні завдання виконані менш ніж на 60%	«незадовільно»	2 бали
Невиконані завдання для самостійної роботи		0 балів

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Практичні завдання виконані на 90%	«відмінно»	20 балів
Практичні завдання виконані на 75%	«добре»	16 балів

Практичні завдання виконані на 60%	«задовільно»	12 балів
Практичні завдання виконані менш ніж на 60%	«незадовільно»	8 балів
Неявка на МКР		0 балів

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
«зараховано»	<ul style="list-style-type: none"> - ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь; - ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; - ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незараховано»	<p>виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.</p>

6. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології / М. Ф. Алефіренко. – Харків : Вища школа, 1987. – 133 с.
2. Васильчук Л. Ф. Німецькі фразеологізми-деривати в лексикографічній інтерпретації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеню канд. філол. наук : 10.02.04 “Германські мови” / Л. Ф. Васильчук. – Київ : КНЛУ, 2009. – 20 с.
3. Гамзюк М. В. Емотивність фразеологічної системи німецької мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філолог. Наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / М. В. Гамзюк. – К., 2001. – 29 с.

4. Гаврись В. І. Німецько-український фразеологічний словник : у 2 т. [уклад. В. І. Гаврись, О. П. Пророченко]. – К. : Радянська школа, 1981. – Том 1. – 416 с.
5. (НУФС. Т.1) Гаврись В. І. Німецько-український фразеологічний словник : у 2 т. [уклад. В. І. Гаврись, О. П. Пророченко]. – К. : Радянська школа, 1981. – Том 2. – 382 с.
6. Burger H. Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen / **Harald Burger**. – 2., überarb. Aufl. – Berlin, 2003. – 239 S.
7. Fleischer W. **Phraseologie** der deutschen Gegenwartssprache / Wolfgang **Fleischer**. – Leipzig, 1982. – 250 S.

Додаткова література:

1. Алефіренко М. Ф. Фразеологізм / М. Ф. Алефіренко // Українська мова : Енциклопедія / редкол. В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 770–772.
2. Денисенко С. Н. Німецько-українсько-російський словник-довідник. Словник довідник з фразеологічної деривації на основі існуючої фразеології німецької мови перекладом прикладів на українську та російську мови / С. Н. Денисенко. – Вінниця : Нова книга, 2005. – 288 с.
3. Лапиніна О. Л. Національно-культурні особливості фразеологічних одиниць з гастрономічним компонентом у сучасній німецькій мові / О. Л. Лапиніна // Наукові записки. Серія «Філологічна»: збірник наукових праць. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. – Вип. 34. – С. 118–120.
4. Röhrich L. Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten. In 5 Bänden [Electronic resource] / L. Röhrich. – Electronic data. – Berlin : Directmedia, 2000. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги : Windows 95, 98, 2000, XP; Word 97–2000. – 1834 S. – Title from the screen.